

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a este regulat cu 2 ori, si Fóica una data pe seara, ad. Mercurea si Sambata. — Pretul loru este pe 1 anu 10 f., pe diumatate anu 5 fr. austriac in lăințrul monarhiei. Pentru tieri straine 15 f. pe unu anu sau 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatoria. Se numera la tota postea c. r., cum si la toti cunoscutii nostri DD. corespondenti. Pentru serie „petit” se ceru 8 cr. val. aust. Taps'a se cere inainte.

Nr. 49.

Brasovu, 17. Iuniu 1861.

Anulu XXIV.

Reactiunea.

Ago, reago, actio, reactio; toti incepatorii la gramatic'a latina cunoscu semnificatiunea etimologica a acestor cuvinte latine. A lucra si a relură, actiunea, lucrarea unuia, strictata prin lucrarea altuia este semnificatiunea mai larga si mai practica. Unu copilu isi face casa de carti, celalaltu vine si 'lo sufla in tote partile. Doue bile de biliardu rapedite prin impulsul din afara se lovesc un'a de alta; — doi berbeci se bat in spate si insa esu la duelu si se taie in sbarbi, alti doi tragu unu caru, si inainte si altul in apoi. Si mii de alte exemple ale actiunii si reactiunii, pe care se si le enumere fizicii si chimicii cu ajutoriul reagentilor lor; eara noi suntem condamnati a ne ocupá cu terminulu de reactiune intru intielesu figuratu, politicu si nationalu.

Ce este reactiunea politica? Aceea este necurmat'a opusetiune si nequitia de a stricta iustitiunii, legi si prefaceri politice intocminte si decretate de catre altii. In acestu intielesu reactiunea este sinonima cu opusitionea, pentruca intre partite lucra actiunea si reactiunea.

Ce este reactiunea politica intru intielesu partitei revolutionare? Aceea este necurmat'a opusetiune si nequitia de a restau ratu ce a strictat si sfarmat furiosele furtune ale unei revolutiuni sangerose, si ale reduse la statulu de mai nainte, eara din aceea ce va fi apucat a face si revolutiunea si a pune in locul ruinelor, a pastrá numai atat'a catu intra in formele si cadrele vecchi, sau si in forme si cadre nove ale unei partite sau earasi revolutionare in altu intielesu, sau numai liberale reformatore.

Aici nu va uitá nimini, ca se poate ca revolutiunea se afle in calea sa si bune si rele, se le restoreaza insa pe tote, precum si ca se puna in locul loru si bune si rele, pe care si reactiunea se le dea earasi preste capu deavalm'a unele cu altele.

Acum se aplicamu acésta teoria scurta la romanii transilvani din a. 1848 si la cei din 1861. Se'i cautamu si la cestiunea acésta carea vedemu ca este in gurile si condeiele toturor, earasi dreptu in fața si fara nici o sfidă.

Partea precumpanatore a magiarilor, o séma de romani din Bucuresci si unii din partile Biharului deterseră in an. 1848/9 romanilor transilvani numitora de — reactionari, eara apoi cateva condeie cumpărate estinu de totu, succindu si invertindu terminulu reactiune, si descriseră in jurnalistic'a de acasa si in cea straina cu cele mai negre coloare ale unei reactiuni satanice, in gradul celu mai inaltu pericolose pentru tote poporale si societatiile omenesci, cu adaus ca capii conducatori si o parte a poporului au fostu platiti, pentru ca ei, romanii se strice totu ce a facut revolutiunea magiară. . . .

Deci intrebarea nostra de fața este: fostau romanii transilvani reactionari la anul 1848, cum si deca mai sunt ei reactionari si in an. 1861?

Repusu: Romanii transilvani au fostu in mai multe privintie reactionari in an. 1848 si astazi inca mai sunt in unele totu reactionari, pentruca numai incetandu actiunea, poate se incete reactiunea.

Candu natiunea romana a Transilvaniei in 4/16. Maiu 1848 *) sia prochiamatu, independentia sa nationala in respectul politicu, atunci densa se arata ca reactionaria in contra unui politice acelui trei natiuni transilvane, care o tiranisera pana in acel anu. —

Candu aceeasi natiune pretinse, ca bisericile sale se remana independinte si libere dela oricare alta biserică, cu acésta romanii uniti purtura o reactione puterosa in contra suprematiei arhiepiscopului ungurescu dela Strigonu, cum si preste totu in contra absolu-tismului incarnatul ultramontanu, carele are frunta de feru de a voi se se identifice pe sine cu primatulu bisericelor romano- si greco-catolice; eara romanii neuniti isi indreptara a loru reactiune bisericésca in contra incercarii de suprematia a bisericiei nationale serbesci si totuodata in contra gubernului politicu, carele se amestecă despoticcesc pana si in deciderea caselor de casatoria.

*) Vedi „protocolul adunarii nationale” din anul 1848, f. 4, 5, 6 si 7. —

Acésta specie de reactiune inca ina la romanii transilvani in permanenta.

Candu natiunea romana a cerutu desfintarea iobagiei si a dieciuelelor fara nicio despagubire din partea tieri lor, atunci densa fu reactionaria si pedepsitóre a tiraniei boierilor tieriei, si totuodata protesta puterosu in contra legii urbariale a farisite din a. 1846/7.

Candu aceeasi prelinse libertatea industriala, cu acésta lovi prima sa reactiune mai virtuoza in tirania corporatiunilor sasesci.

Candu romanii transilvani ceruta (la pp. 7, 8, 9) libertatea de a vorbi, de a scrie si a tipari fara nici o censura, candu ei cercora ascurarea libertatii personale (Habeas corpus), cum si tribunale publice de jurati (Jury), atunci ei prin reactiunea loru lovira dreptu in tirania absolutismului din Vien'a, carele se aflase aliatu de multu cu cea mai mare parte din aristocrati'a superiora a patriei si cu patriciatulu sasilor.

Candu natiunea romana transilvana decretă in punctulu 16 alu protocolului seu asia: „Natiunea romana cere, ca conlocuitorele natiuni nicidecum se nu ia la desbatere caus'a unui cu Ungaria, pană candu natiunea romana nu va fi natiune constituita si organizata cu votu de liberativu si decisivu in camera legislativa; eara din contra deca dictatorului Transilvaniei ar' voi totusi a se lasá la pertractarea aceleiasi uniuni de noi fara noi, atunci natiunea romana protesta cu solenitate”, cu acestea densa pasi pe scen'a politica că reactionaria obstinata atatu in contra atentatului natiunii magiare de a nulifica pentru seculii secolilor individualitatea nationala a natiunii romane si a substitui in locul aceleia preste totu numai individualitatile totu dictatoru omeni supusi ai unui statu ungurescu că unguri, insa deocamdata pana la alte mesuri vorbitori romanesce. Totu cu acésta reactiune a sa natiunea romana protesta inca si asupra unor legi unguresci din 1848, pe care le vomu citá mai in josu. —

Eara candu natiunea romana depuse juramentulu credintei catre Imperatulu Austriei că mare principiu alu Transilvaniei, atunci reactiunea sa fu indireptata asupra acelei parti revolutionarie, carea nu numai voia se nulifice autonomia Transilvaniei, ci era determinata a delaturá si principiulu monarchicu constitutionalu, de carele atatu Ungaria catu si Transilvania s'au tienutu strinsu in cursu de o miile ani si a pune in locul aceluia unu principiu republicanu, precum apoi se adeveri in modulu celu mai resonatoru la 14. Aprile 1849, candu parlamentulu ungaro-transilvanu din Debrecinu decretă esilarea casei domnitore si prochiamă pe Kossuth de presiedinte alu republicei unguresci.

Candu romanii prin juramentulu loru nationalu prochiamara principiulu monarchicu constitutionalu, o facura ei acésta din acea convictiune intima, anteu ca poporale acestori tieri pe langa ce le este óresicum invescutu in sangele loru acelu principiu, apoi nici ca aveau de unde se sia matore pentru republica, prin urmare ca o incercare că acésta era se'i rapeda de siguru sau in o anarchia fiorosă, sau in tirania unui Kossuth ori a unuia din generalii unguresci, care s'ar si aventatul pe unu tronu nou de nouletiu, eara a dou'a pentru ca romanii pe lunga ce au suferit totudeuna mai multu dela aristocrati si oligarchi că dela monarhi, apoi siindu ei cu mintea intréga, nu potea se ia asupra'si rol'a de avanguard'a Europei spre a se bate in favorea principiului republicanu cu toti monarhii si cu tote armatele loru incependum dela Gibraltar pana la St. Petruburgu. Deci toema si astazi intrebamu pe oricine: Sunt óre romanii chiamati că se prochiamate vreunu principiu republicanu si se se lupte ei in frantea toturor poporilor europene? Acela care ar'afirmá un'a că acésta, ar' si celu mai cumplitu inimicu tradatoru alu romanilor, pentruca ar' voi se'i stinga din acésta patria, indopandu tunurile europenilor cu cadavrele loru. De aceea romanii s'au tienutu in an. 1848, se tienu si astazi de principiulu monarchicu, insa constitutionalu, ce are se sia intocmitu pe temelii catu se poate mai largi democratice, insa democratice morale asa, că ochiocratia sau adica domni'a plebei stricate si a drosdiilor omenimii de susu si de josu, nicidecum si nici odata se nu poate veni la putere, ceea ce pe lunga o vointia curata se poate insintia, bunaóra că in Virtembergia, in Belgie, Oland'a, Elvetia, Anglia, Svetia si Norvegia.

Pentruca romanii transilvani se'si poate ajunge susu atinsulu scopu

si se se apere de periculele unei revolutiuni republicane teroristice, densii in a. 1848 de o data cu reactiunea loru pornita asupra felurilor despotii si tiranii au apucat si pe o cale revolutionaria atunci, candu la p. 15 au cerut cu totuadinsulu, ca constitutiunea veche si tota condicele de legi ale Transilvaniei se se restorne si lapede, cara in locul loru se se intocmesca o constitutiune si condice cu totul noue, fundate pe principiile libertatii, dreptatii, egalitatii, si fratiatii.

Din tota acestea deci se poate cunosc mai luminat decat rădiele sōrelui, ca ce felu de reactionari au fostu romanii transilvani: reactionari intru celu mai strinsu intielesu alu libertatii si alu toturoru drepturilor omenesci si dumnediesci, reactionari in contra despotismului si a tiraniei de tota plas'a, aristocratice, birocratice, oligarchice, reactionari in contra reactionarilor de profesiune, pe carii insa noue ne place a'i numi, retrogradi sau inapoiatori, eara nu ca unguri, carii confunda concepte de reactionari cu retrogradu. —

(Va urmā.)

Resignare de vice-comite romanu.

Ilustrisime Domnule supremu comite!

De si cu ocasiunea compunerei comisiunei comitatense permanente in 19. Aprile a. c. interesulu si direptele pretensiuni ale romanilor din comitatulu Turda nece intr'o privintia nu sau respectatu, cu involirea si la posta fratilor mei conationali, singuru din punctu-de vedere patrioticu si nationale, amu primitu si eu unu postu de perceptore. —

Resignandu Domnulu vice-comite alu cercului superiore D. Ioan Ratiu din cause destulu de benecuventate si adeca: pentru ca postulatele nōstre nationale — ca comitatulu se 'si esprime dorint'a de a ne vedē asigurata nationalitatea si limb'a, prin articuli de lege dietal-minte acceptati, si de catra intréga comisiune permanente, din adresa comitatului catra Maiestate si dieta Ungariei, in adinsu s'au ignorat si lasatu afara, prin care si eu ca totu romanulu amu trebuitu se mes scandalisescu; totusi la recusitiunea oficiosa a Ilustrit. Tale dto. 25. Maiu a. c., numai cu sperantia, ca asemenea abusuri si anomalii, prin care ne scandalisaramu cu totu, pe venitoriu se voru emenda si incungiura, primii ad interim si postulu de vice-comite mie deferatur, inse durere! abusurile si nedireptatile in locu de a se delatura, pe di ce merge, se immultiescu. — In locu se se fia chiamatu congregatiune marcale, dupa cum se astépla de comunu, si ni se apromisesese de catra Ilustritatea Ta s'au convocatu pe 23. Maiu a. c. numai comisiunea permanente provisoria. — Romanii din cerculu 'superiore alu acestui comitatu privindu o atare adunare de illegala nece ca au voitu a lula parte la dens'a, cei din cerculu inferiore au protestatu formaliter. Comisiunea adunata cum au fostu peste volia si intru nimicu considerandu protestulu romanilor presenti la aceea adunare au hotarit u tienerea unei congregatiuni pe 26. ale I. c., din care alegatorii indreptatiti cu 8 fr. censu, catu si clerulu si statulu invenitatorescu sunt esclusi (?!). Eata ce nedreptate! — Limba romanésca de si in 19. Aprile cu votu unanimu alu comisiunei permanente s'au fostu hotarit u ca pana candu in dieta mai de aprope s'aru prescrie modulu folosirei ei in afacerile publice se se respectedie intru atata, ca pe scisorile romanesce asternute oficialilor comitatensi, se se resolvédie romanesce, nu se respectédia de locu; — pe suplicele romane atatu ale privatilor, catu si ale deregatorilor ecclesiastice romane, se dau resolutinni magiare; asia in dilele acestia, spre cea mai mare a nōstra du-rere amu vediutu ca chiaru din centrulu comitatului la oficiulu protopopescu din Sz. Reginu i sau transmisu pe o scisorile oficiosa romana resolutiune magiara.

Judii procesuali magiari, pe totu loculu unde numai sau potutu si au midilocit u si in comunele romane alegere de notari magiari, crespondintele in comunele romanesci le pōrta in limb'a magiara poporului necunoscuta; asemenea proceduri cu care se vatemu principiulu egalitatiei si alu fratiatiei, se calca in piciore cele mai delicate interese ale natiunei mele m'au facutu semi perdu si cea mai mica radia de sperantia, ca fratii magiari ai acestui comitatu voiescu si dorescu a ne respecta si multiamu justele nōstre asteptari si pretensiuni, prin urmare ca nu prin purtarea mea si purtarea oficioseloru mie incredintiate, se aparu a aproba asemenea nelegiuri, si se devinu suspectu, compromisu, sau chiaru venditoriu alu iubitei mele natiuni si dreptelor ei interese, vinu a dechiarā, ca resignezu atata de oficiu ca perceptore, catu si de celu ca substitutu v. comite si me rogu ca Ilust. Vōstra luandu in consideratiune adusele motive, acésta a mea resignatiune se binevoiti a o incuviintia si primi. — Primiti asigurarea profundului respectu cu care remanu

Alu Ilustritateli Vōstre

plecatu

Ioane P. Maior u.

Datu in Reginu sasescu, in 15. Iuniu 1861.

Mercurea, in 20. Iuniu s. n. 1861.

Adi erá se se faca la noi alegerea deputatilor scaunali pentru universitate seu siepte judece, din pricina ca frati sasii inca totu mai voliescu a se folosi de apucaturi ilegale, noi nu poturam luá parte si asia credem, ca considerandu protestulu nostru se va si amanata acesta alegere pentru alt'a data. —

Sasii Mercurieni volie cu ori si ce pretiu sa'si faca dreptu de 6 votisanti, buna ora ca oricare cetate libera; firesce pentru ca altfelu remanea in minoritate si umbla dupa disa Dnului conducatoriu alu alegeri Wendel ca Sibisenii. —

Dupa ce inse romanii in intielesulu punctelor regulative postira, ca opidulu Mercurea asemenea celorulalte comune coordinate sa'si reduc votisantii la 2, se sculă totu D. Wendel si dechiră, ca Domnii loru sunt resoluti a nu lasa din drepturile loru pana la un'a picatura de sange nimica.

De aci au urmatu apoi, ca romanii, cari erá convinsi ca Dnulu Wendel, atatu prim expresiunile facute, catu si prin aperarea apucaturilor sasesci sub firma de dreptu istoricu, a esit u marginile oblegatiuni lui, ca preses alu alegerii — protestandu s'au departatu cu totii si subscrisu numai de catu unu protestu adresatu catra D. co-mesu pretinsera demandarea unei alegeri legale. —

E de insemnatu si aceea, ca ieri sera pe la 9 ore au adunat D. funojiu din Mercurea comunitatea, ca se aléga pe aceia 6 votisanti — si invoinzuse membri romani si la 6 sub conditiune ca din estia celu puçinu 2 se fia romani — nu s'au invoitu sasii o data cu capu nici la asta, dicundu ea atunci ei totu voru si in minoritate. Se véde ca ei scie mai dinainte, ca ce trebuie se faca, ca se fia in majoritate maies-trita din minoritate; — apoi totusi mai vorbeseu de drepturi, legi, pi-caturi de sange! etc.

In sfersitu erá aplecati fratii sasii se aléga in parte, adeca 1 romanu si 1 sasu, acésta insa nu s'au potutu pentru ca la inceputulu re-stauratiunilor au ignorat domnialoru buna intielegere, si acuma e tardiu de a se intorce la ea! —

Брашовъ, 27. Іюнік н. (Екsecвцієне de dape.) Ачеа де че амъ автѣ дестзле квілте а пе теме дп тогъ кврьль а-честї амъ се дппліпеште! Дъшділе (контрівдіспіле) дппъръ-тешті се ворѣ скоте аічі ка ші дп Ծнгарія пріп пътере о стъ-шескъ. О пъблікъчкпе ештѣ de ієрі дъ дп квощтіца локгі-торілорѣ четъци щі ал дистріктълі, квткъ дпъ че рестандіеле de дакде с'а дппліцтѣ естімпѣ ка пічіодатъ, пептркъ локгіторіл пъ дп пътътѣ регллатъ ла фіекаре тріестркъ, прекът оспъ іострък-діспіле, ашea се ворѣ ла тъсрі сіліторе, кърорѣ асеменеа пъ с'а ші възятъ пъпъ актъ. Се ворѣ тръміте адикъ дин локъ дп локъ колобе тілітаре ші кътѣ впъ атилоатъ дела фіанцѣ, ка-реле ва фі дпсърчіпатъ а стбре рестандіеле по сенестръл I. din 1861 пріп екsecвцієне ші зълодіре, меъндѣ ла каса ші ла шаса овзлѣ пъпъ къндѣ ва пътъті totъ. Дечі локгіторіл се маі провоќъ локъ одатъ, ка пе ачестеа ше се ляпі каре трекъ съ пътъскъ пеапъратъ пъпъ ла впъ креїдарѣ.

Ла ачботъ пъблікъчкпе ші тъсръ а дірекціоніл фіанціале маїстратъл локалъ а ръсппсъл, квткъ бтепіл аж рътасъ дп ре-станце пъ пептркъ ар фі воитъ а денера контрівдіспіеа, чи пъмаі din казса съръчіе, еаръ апоі чере, ка пе кътѣ с'ар потеа оз се амъне екsecвцієна, къчі бтепіл ворѣ пътъ тереѣ ші ворѣ да че есте алъ дппърътъл. — Дпъ ачестеа Dzeѣ штіе че [за маі брта. —

— Лп 24. пе la amiézi mi поптеа спре 25. авръмъ дозъ тімпестъл дпфіріошате, фіріа въптѣл скобе впї помі din ръ-дъчицъ, еаръ ла алці ле десопъ ратъріле. — Лп сатъл Bodѣ — алъ доиле de аічі спре Съкзіме — а тръпітѣ о швръ, din каре се маі априноеръ алте 16 швръ ші арсеръ къ тóте адаоце лоръ. — Съсъ дп тъпте локъ а ловітѣ тръспетъл дптр'о стъпъ. —

Дела дістrikтъл Фъгърашъ аветъ штіреа, квткъ оғічіолатъл de аколо а ретвстратъ ла ажторітъл фіанціале дптръ ачолъ тілелесъ, квткъ дъпсъл пъ се сімте дпнаторатъ а да тъпъ de ажторіл la скотеа дърілорѣ пелегале, прекът съпъ ачестеа каре о'а дптродъл дп апіл ачешті din врътъ. Ади-къ ръсппсъл оғічіолатъл din Фъгърашъ есте ападогъ къ ачела, каре с'а datъ de кътъ тóте оғічіолате ыпгърешті с'а амест-кate din алте ціпітърі, къ ачела діферіпъ дпсъ, къ пе аіреа с'а маі адаоєшъ, квткъ ачела каре ва маі пъті dapea ла вістіеріа азотріакъ, с'а кареле ва дптінде ажторіл спре а се скоте дъ-ріле, такселе, ачіселе, есте тръдътъръ de патрітъ; — еаръ перчепторії (самешіл) чеі noі фісерь опріді а приімі дела жззіл комінелорѣ дакде маі тълтъ, дектѣтъ пътai кътъ с'а хотържтъ de кътъ комітатъ а се пъті спре коперіреа лефілорѣ ші епесе-лорѣ локале ші провіціале, еаръ шаі тълтъ пъ.

Кă тóте ачестеа о самъ de официалъ съвалтерн de мăнтарл сънт тóтші атъта de модераці ші превъзътори, дикътъ споѣ бóменіоръ шгії, мал не съзъ тъпъ: Мыі бóші, воі тóтші пъстра дівъ фіоріаші вонтрі пе къді таавеши, стаці гата кă еі, ка дéкъ тóтші ва еші пе капълъ пострэ ексекуціоне шілітаръ ка дп Унгарія, съ авеши de зnde пъти ші съ скъпаци. Din контръ алді наі фапатічі, партізані статорічі аі лії Коштъ, казътъ тóтъ феілъ ле тіжлоче пептіка съ дикъедече пътиреа дъріморъ.

Деіствій атъта, къ контроціоне апархікъ домініоре пе да шоі дп прівінца дъріморъ дп зілеле ачестеа de марі каламітъці ессе съ тóтші фъръ екссеніл дп історія тімпвріоръ постре. — Ноі din партене дикъ къпощетъ ші преа къпощетъ, кътъ о парте ресемпітъоре din феліріле дъріморъ, а такселоръ, тімпвріоръ, якісілоръ пе каре споїтъ констражіші але пъти, ессе къ тóтъ пелегаль, адікъ тóте ачелеа фелірі de дърі пе с'аі хо-тържъ ші архікатъ пе бóші пріп въна дъвоіре а църі къ до-ніторлъ, чі леа хотържъ миністерілъ de маі пайніе де капълъ съд, пъпъ кънді ?ia ші фостъ де капъ; тóтші ноі аіші зісъ тóт-деа, къ роітъні съ пътескъ дъріле пътіа съ аівъ кві, ділтъв іентръ ачееа, къ прекът а зісъ ші Газета оічіа „Sürgöny“ din Пеота, сіла пе аре лео, къ тóтъ се ва скóте пріп арте; элъ дойлеа къ дéкъ пе вомъ пъти дареа, ва требві съ вртеже пе сімпітътъ банкротъ de статъ, адікъ стрікареа вапілоръ de хъртіші къ ачеста о сърьчі, амаръ ші калашітате маі алтфелъ дикътъ чеа каре ажъпесе пе пъріній поштірі пе да 1811, кънді ста-глъ а пъти тъ 20 din сътъ; алъ треілеа къ токта кънді дъріле се ворѣ регла пріп діетъ, съ пе крідемъ кътъ вомъ таі пъти кътъ аіші пъти тъ 1848, ачелеа тімпврі алъ трекътъ пептія тóтъдеа; алъ патрілеа къ съ фітъ преа дик-кредініа, кътъ чеа че пе аіші пъти дикъріатлъ Азотріеі, алъ требві съ пътъръшъ пе сімпітътъ ші пеапъратъ лії Коштъ ші гъверпілъ съд, кареле пъпъ астъзі се ціне а фі дп першапенцъ, афоръ пътіа дéкъ аіші фі детермінаці а пе апъра къ артеа дп тъпъ ка съ пе пътишъ ачестія. Еатъ кът кесціоне дърі ессе стрікес, фбртє стріжес леіатъ къ політіка. Деічі съ не дее-кідешъ оіі. — Б.

Фъгърашъ, 24. Іспі. Ноі аічі споїтъ віне de миніе; пе превътълъ къ тогії dela маре тъпъ ла тікъ. Църапій дімъл да лікърлъ лоръ ші ліші въдѣ de пъкадъ; атплоіаці каріл п'а ё de лікъръ съ предшвілъ пріп гръдінъ ші пе блідъ; въгъріи се превътъл пе сате пе ла роітъні, ка съ ədзпе ла събескіціоне dela ро-тъпі дп контра роітъпілоръ.

Пепкітеле петідінпі ла каре с'аі адінатъ събескіціоне пріп DD. Г. I. ex I. K. алъ дп скрітъ копрісвілъ зртъторъ: Роітъні din ачестъ дістріктъ се рóгъ de дп. гъверпі, ка съ лі се ре-стағе лімба легаль (адекъ чеа въгърескъ!); ка съ се реставре лециле патріеі; ка атплоіаці съ фітъ пътіа de ачеіа, каріл къпоскъ лециле патріеі ші лімба легаль; — la конгре-гаціоне маркаль съ се кіаме тоді боіеії ка ші маі пайніе. III. a. ш. a.

Чітіторлъ пote ведé din ачестеа, кътъ азторлъ петідінпі ессе тъпъ політікъ ші маі тъпъ інтрігантъ, къ акторії Ia штід съші пъпъ комедія лоръ дп счепъ къ о таніеъ фбртє дикъріатъ-патікъ, дикъріатъ ділоле дикъ канацітатеа фіекъріа, пріп зр-тare дънді ші позілоръ опікарі che ессе алъ лоръ, адікъ: „лімба легаль“, леіі веіі, шаоі веіе, скътіре de дакъде, скъ-пае топаі de атплоіаці роітъні, каріл ворѣ съ ціпъ дакъде ші пе пеіці, прекът дикъвіа пе попорѣ ачеіа, каріл есъ пе сате а-фарь. — Браво чоіо de Фъгърашъ, дикътъ пътіа ші преоте пеіці веіі ачеіа въстри конкіріоне чоіоілоръ de Крітеа-веке din Бъгърешті.

Літр'ачестеа актівітатеа позлъ оіічіолатъ ессе маі преоте тóтъ паралісать. Ачестеа пічі къ се потѣ алтмінтра. Ne ве-демъ къзаші din підѣ дп лакъ. Лішіа ръкія ші маі сбэръ дикъ асвіра ашеа пътіелоръ октроіеі; апоі еатъ къ dela еши-реа пеіцілоръ дикъе аіші къдітъ дінтр'о октроіаре дп алта, фъръ ка азторітатеа пъблікъ съ кріскъ шъкаръ кътъ тъпъ гръзпте de таі. Че порокъ, къ сімпілъ чеа съпътосъ алъ попорвлъ ачеіа ка сълъ поіі кондітъ ші дініе дп ліпіште пътіа къ се-пілъ кріскъ; саръ пе прівіліаці къ клопотлъ de глајъ. Есте лікъръ трацікомікъ, кънді азі ші пе аічі ворблъ ділітії вътър-ні deспре „вретіле постре“, прекът се еспрітъ джпшії. „Хеі шті, оп фі еі, оп фі дикъвіа; дар' еі шті din вътърлъ, къ ла-шті каръ de дикъвіа търъ съ аі зеіе каръ de мінте“; зічеа маі зъвілъ бадеа Васіле. —

О алъ четішоръ de чоіо кълеце date de абесврі ші тъп-кътіоръ дп контра фоштілоръ атплоіаці дикъріатъ, спре че скопъ, се веде кіратъ. — *

Бістріцъ, 22. Іспі. Дикъче с'аі алеіі чеа дії дептаци дикътъ зілеле ачестеа пеіцілоръ деіствітатеа пеіцілоръ атплоіаці дикъріатъ ші ко-тъпъ о інстріціоне, de кареа еі споїт отріжес дінатораці а се

шіпі. Mai таіте пептірі але ачелеі інстріціоне dela Бістріца съсескъ пі се парѣ а фі къ атътъ шаі інтересанте ші demne de a се къпощте, къ кътъ къ ачелеа есъ din o парте, дп каре de тъпъ аіші дикъче аіші дикъріатъ пеіцілоръ де дівоіель ші віпре ділтре въгърі ші сасі. Ачеа інстріціоне дінатораці пеіцілоръ деіствітатеі Бістріцеі а'ші пзпе тóтъ сіліца ка: wedingde віпвер-сітъдії наіонале съсесші съ фітъ de актъ дикътъ пеіцілоръ ші пеіцілоръ деіствітатеі наіонале; — інстріціоне дінатораці пеіцілоръ съсесші съ пъстреме kondічеле азстріаче de леіі ші дикъче ачелеа съ лікре ші съ ждече, саръ пе дикъче статутеле съсесші; тóтші прочедвра азстріакъ каре преа ессе ліпішъ ші тъгъпать, съ се сімпіліфіче пе кътъ се потѣ; — ашеа пзтітеле „піпкте регламітів“ тъ се дельтре, къ пе таі сълт въпне, съ се дикъкітескъ о алъ леіе електоралъ; — дп прівінца регламітій теріторіалі (ділтре сасі ші роітъні) дептаци dela Бістріцъ пе кътва съ се ласе дп таітвілъ лікърлъ, чі съші dea опініоне пе-маі ділт'ако, къ Бістріца се дівоіеште, ка кесціоне теріто-ріалі съ се іа дееватере дп dieta вітре; дп вртъ къ прівіре ла „віпіоне Трансіланіеі къ Унгарія“ дептаци dela Бістріцеі съ де-кіаре, кътъ деспре віпіоне аіші съ ворбескъ пътіа дикъче въг-гаріа діші ва регла реферіціе оало політіко – діломатіче ші пеіцілоръ къ — Австріа.

Съ стъмъ токта ла піпкітъ din вртъ, ла в п і в п е. Не адічешъ ашітте, къ ділт'е арпа трекътъ Бістріцені къ Шегішо-рені аіші фостъ чеа din таі сасі, каріл с'аі дікъріатъ пептія пе-ко-піді-ю-пітъ віпіоне къ Унгаріа. Sed tempora mutantur et nos mutamur in illis, тімпвріле се скімъ ші ноі пе скімъ ділт'як-ні-е-лі. Се паре къ din Maіш дикъче аіші ділчепітъ а траіе алте въптірі, пріп зртare къ тантаоа дикъ тревве съ о ділт'оркъ дп алъ парте. Ділт'як-ні-е-лі idea бістріценілоръ че се веде дп інстріціоне лоръ деспре віпіоне, ессе дп адевъръ пеітірітъ. Унгаріи се афіл дп чеітъ ділвршіпать токта къ то-нархлъ, Унгаріа къ Австріа, dieta Унгаріеі фаче фроптъ атепін-ціторъ сепатлъ ішперіалъ: пе кътва локітіоръ трансілані съ алерце спре аіші ділт'як-ні-е-лі. На аіші бре джпшії дескеle а ділт'як-ні-е-лі аіші дп ватра лоръ?! —

— Телеграфълъ пе ділштінцізъ деспре віпъ фокъ кътпілітъ пріп каре с'аі консътатъ престе 30 касе, ділтре каре ші каса поштей.

Кължъ, 25. Іспі. Ері Есч. Ca Dn. епіскопъ романо-кат. Міловікъ X a i n a d o'a ре'пторсъ dela dietъ, саръ cocindі аічі дп кътіала Трансіланіеі, а фостъ прійтітъ къ тóтъ птіпчбса поіпъ, къ таітіме de флатъре тріколоре, дп кътъ Кължъ de актъ сеітъна къ чеа dela 1848. Тотъ а сеіръ се фъкъ дп опіреа біспелъ кондіктъ търедѣ de факіе, къ каре окасіоне Dn. konte Ioană Belten a ціптъ віпъ къвътъ реіспіртъоръ de чеа маі діл-флькъріатъ патріотісъ ші маі въртосъ de сімдемінте наіонале, котътъ ділітъ totdeodatъ пе катаіла ші пе миністеріалъ din Ві-на, ассолітісъшъ ші чеітілітъоне, кътъ ші пе шерітіоръ чеітілітъоне... D. епіскопъ а ръспіпсъ къ елокіпіца са къпоскътъ, дикъ каре соленітатеа с'а ділкіеітъ къ челе дозъ къп-тече наіонале къпоскътъ. — Дп жарпалеле въгърешті пе чітімъ, къ вретіле роітъні съ фітъ ділт'як-ні-е-лі ачеіа пріїтіре. — D. епіскопъ, кареле ші де алтмінтра діші аре ші дп Кължъ реше-дінга са, фінді тотъодатъ консіліаріз гъверпілъ, ва петрече маі таітъ тімпъ аічі.

— Дп жарпалеле „Корзпк“ ділтъ престе віпъ артікілъ съ-бескісъ de Dn. tіt. протопопъ Cimeonă Balintъ dela Romia, пріп каре са къвіоіша са ре'пірпіце ділт'япъ стілъ въторістікъ, ділсъ сфъртъоръ, тóтъ ачелеа каламілъ ші секътъръ, кътъ с'аі скорнітъ ші пеілікатъ пріп жарпалеле въгърешті деспре апіверсае din 15. Maіш a. k. ціптъ ла Блажъ.

Ізсечеоеа роітъпілоръ de штіпіпъ ші канацітате din ачестъ ділтъ debine ne zi че таіе маі греа; дикъ штірі ділсъ по-сі-тіві пе каре ле аветъ, сарчина чеа маі греа kade маі въртосъ пе змеріл Dлії протопопъ Ioană Negru, кареле пе ліпішъ че ессе ділпрескітъ de лікъріле ділпрескітъ къ кіемареа са бісеріч-ескъ, апоі маі ессе ші ділпіпсъ брешкъ de ділпрескітъ, ка съ dea фаіль къ тóтъ феллъ de тішкъръ ші аітъчъоне наіонале въ-гърешті кътъ се івекъ дп Кължъ, кареле актъ ажъпсе а фі че-трілъ ачелорашъ. —

Desbateri in cas'a magnatiloru asupra uniunii Transilvaniie si a natiunii romanesi, in 17 si 19 Iuniu a. c.

Domnii чітіорі аі поштірі къпоскъ актъ партеа чеа маі маре а фербіцілоръ десватері парламентаре din кътъ аіші дикъріатъ дп каса дептацилоръ ділтре штірілі роітъпі аі ачелеа ші ділтре маі таітілі реторі фропташі въгърі; саръ деспре wedinga дікісъ дп каре с'а пертрактатъ тóтъ кесціоне наіоналітъдії роітъпі, ворѣ фі потѣтъ афла таітілі ші пеіліпі. Ачеа wedinga дікісъ с'а ціптъ дп зртare челеі пеілічес.

Dикъ зпеле штірі прівате че аіші потѣтъ траіе, dіcksoіоне